

LAZDIJŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Lazdijų rajono savivaldybės tarybai

Lazdijų rajono savivaldybės administracijos
direktoriui

IŠVADA DĖL LAZDIJŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ILGALAIKĖS PASKOLOS

2022 m. kovo 22 d. Nr. AR 3.7- 15
Lazdijai

Lazdijų rajono savivaldybės administracija (toliau – Savivaldybė) raštu¹ kreipėsi į Lazdijų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybą (toliau –Tarnyba), prašydama pateikti išvadą dėl ilgalaikės 1 mln. 195 tūkst. Eur paskolos ėmimo investiciniams projektams finansuoti ir ankstesniems skoliniamis įsipareigojimams vykdyti.

Tarnyba yra subjektas, prižiūrintis, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Tarnyba, vykdydama jai pavestas funkcijas, rengia ir Savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl Savivaldybės prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų sutartis².

LR Vietos savivaldos įstatyme³ nustatyta Savivaldybės tarybos išimtinė kompetencija – sprendimų dėl Savivaldybės prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų sutartis priėmimas, laikantis Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų skolos, skolinimosi bei garantijų limitų, gavus savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos išvadą.

Savivaldybė, laikydamosi Seimo patvirtintų skolos, skolinimosi ir garantijų limitų, Vyriausybės nustatyta tvarka⁴ gali imti kreditorių ilgalaikes (kurių trukmė ilgesnė kaip vieni metai ir gražinimo terminas ne tais pačiais biudžetiniais metais) paskolas investicijų projektams finansuoti ir

¹ Lazdijų rajono savivaldybės administracijos 2022 m. kovo 4 d. raštas Nr. 1-617 „Dėl išvados ilgalaikėi paskolai imti“

² Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 27 str. 1 d. 3 p.

³ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 16 str. 2 d. 28 p.

⁴ Lietuvos Respublikos Biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 10 str. 1 d. 1 p.

ankstesniems skoliniamis įsipareigojimams vykdyti. Pagal Vyriausybės patvirtintų Savivaldybių skolinimosi taisyklių 4 punkto⁵ reikalavimus Savivaldybė turi įvertinti, ar prisiimdama skolinius įsipareigojimus neviršys Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme⁶ nustatyto:

- savivaldybės skolos limito (pagal įsipareigojamuosius skolos dokumentus, įskaitant paskolas, finansinės nuomos (lizingo) sutartis), kuris negali viršyti 60 procentų įstatyme⁷ nurodytų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio;

- savivaldybė biudžetą planuodama, tvirtindama, keisdama ir vykdydama vadovaujantis Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 4 dalies nuostatomis, metinio grynojo skolinimosi suma negali viršyti 1,5 procento biudžeto pajamų dėl 2022 metams prognozuojamo neigiamo produkcijos atotrūkio nuo potencialo.

Lietuvos Respublikos teisės aktai nereglamentuoja Savivaldybės kontrolieriaus teikiamos Išvados dėl Savivaldybės galimybės imti paskolą formos, turinio ir apimties, nėra parengtų specialių metodikų bei reikalavimų. Todėl rengiant šią Išvadą apsiribota atlikti vertinimą teisėtumo požiūriu, vertintas Savivaldybės skolinimosi atitikimas imperatyvioms teisės aktų normoms (privalomiems reikalavimams).

Tarnyba, vykdydama LR Vietos savivaldos įstatymo⁸ ir Tarnybos nuostatų⁹ 10.3. p. nuostatas bei atsižvelgdama į aukščiau nurodytų teisės aktų reikalavimus, pagal Savivaldybės 2021 m. gruodžio 31 d. pateiktus duomenis apie Savivaldybės skolinius įsipareigojimus, mokėtinas sumas, paskolas, įvertino Savivaldybės skolą, skolinimosi limitus ir galimybę imti ilgalaikę ne ilgesniam kaip 10 metų terminui 1 mln. 195 tūkst. Eur paskolą investiciniams projektams finansuoti ir ankstesniems skoliniamis įsipareigojimams vykdyti.

Savivaldybė rašte¹ nurodo, kad 2022 metais 745 018,00 Eur skolintų lėšų planuojama skirti ankstesniems skoliniamis įsipareigojimams vykdyti ir 450 000,00 Eur - investiciniam projektui „VšĮ Lazdijų sporto centro sporto salės Lazdijuose, Lazdijų g. 5, rekonstravimas“ finansuoti.

Lietuvos Respublikos Seimas patvirtino Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme¹⁰ (toliau – Įstatymas) savivaldybių

⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimas Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais);

⁶ Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2021-12-14 Nr. XIV-745;

⁷ Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, (2021-12-14 Nr. XIV-745) 5 priedas;

⁸ Lietuvos Respublikos Vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 27 str. 1 d. 3 p.

⁹ Lazdijų rajono savivaldybės tarybos 2019-09-20 sprendimas Nr. 5TS-112 „Dėl Lazdijų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos nuostatų patvirtinimo“, 10.3. p.;

¹⁰ Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2021-12-14 Nr. XIV-745;

skolos, skolinimosi limitų dydžius 2022 metams. Rodiklis, pagal kurį skaičiuojami skolinimosi ir skolos limitai – Įstatymo 5 priede nurodytos prognozuojamos Savivaldybės biudžeto pajamos – 14 306,0 tūkst. Eur. Savivaldybės skola (pagal įsipareigojamuosius skolos dokumentus, įskaitant paskolas, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, bet neapsiribojant jomis) 2022 metais negali viršyti 60 procentų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų sumos, t. y., 8 583,6 tūkst. Eur. Iš valstybės biudžeto suteiktos trumpalaikės paskolos laikinam pajamų trūkumui padengti į skolos ir skolinimosi limitus neįskaitomos¹¹.

Savivaldybės prisiimti, bet dar neįvykdyti įsipareigojimai grąžinti kreditoriams lėšas pagal visus įsipareigojamuosius dokumentus 2021 m. gruodžio 31 d. buvo 3 505,0 tūkst. Eur, kas sudaro 40,8 proc. (limitas – 60 proc.) Įstatymo 5 priede nurodytų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų. Savivaldybei 2022 metais paėmus 1 195,0 tūkst. Eur ilgalaikę paskolą investiciniams projektams finansuoti ir ankstesniems skoliniams įsipareigojimams vykdyti Savivaldybės skola sudarytų 4 770,0 tūkst. Eur (3 505,0 + 1 195,0) arba 55,6 procentus (limitas – 60 proc.) Įstatymo 5 priede nurodytų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų. Įstatyme nustatytas skolos limitas nebus viršytas

LR Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatyme¹² įtvirtinta nuostata, kad Savivaldybės biudžetas turi būti planuojamas, tvirtinamas, keičiamas ir vykdomas taip, kad biudžeto asignavimai neviršytų jo pajamų, išskyrus metus, kuriais pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos viešai paskelbtą ekonominės raidos scenarijų, dėl kurio tvirtinimo kontrolės institucija paskelbė savo išvadą, numatomas neigiamas produkcijos atotrūkis nuo potencialo.

Finansų ministerija 2021 m. gruodžio 22 d. (https://finmin.lrv.lt/uploads/finmin/documents/files/ERS_aprasymas_2021_gruodis_skelbimui.pdf) paskelbė ekonominės raidos scenarijų 2021-2024 metų laikotarpiui. Scenarijus sudarytas padidėjusio neapibrėžtumo sąlygomis. Naujų viruso atmainų keliami iššūkiai, neaiškus pandemijos suvaldymo globaliu mastu terminas ir neužtikrintumas dėl globalios ekonomikos atsigavimo masto, sustiprėjusios geopolitinės įtampos bei galima įtampa finansų rinkose, netolygus vakcinavimo procesas tarp pasaulio valstybių ir galimas neatsakingas, pandemijos plitimą skatinantis, visuomenės elgesys vis dar išlieka esminiais neigiamos rizikos veiksniais, dėl kurių šiame scenarijuje numatytų pagrindinių rodiklių įverčiai gali keistis. Neapibrėžtumas dėl dvejus metus trunkančios pandemijos sukeltų ekonominių–socialinių pasekmių masto kelia papildomų neigiamų rizikų dėl šio scenarijaus realizavimo.

¹¹ LR 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2020-12-22 Nr. XIV-102, 13 str. 2 d.

¹² Lietuvos Respublikos Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014-11-06 Nr. XII-1289, 4 str. 4 d

Finansų ministerija 2021 m. gruodžio 23 d. (<https://finmin.lrv.lt/lt/aktualus-valstybes-finansu-duomenys/ekonomines-raidos-scenarijus/pranesimai-apie-potencialaus-bvp-rodiklius>) pranešime dėl potencialaus bendrojo vidaus produkto ir produkcijos atotrūkio nuo potencialo 2020–2024 metais nurodė, jog numatoma, kad 2021–2024 m. potencialaus BVP grandininės apimties lygis viršys BVP grandininės apimties lygį, todėl produkcijos atotrūkis nuo potencialo išliks neigiamas, tačiau bus artimas 0.

Atkreipiame dėmesį, kad Įstatymo¹³ 13 str. 3 d. Savivaldybei nustatytas reikalavimas, kad 2023 metų sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms gražinti) turi būti ne didesnis už 2022 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinas sumas, išskyrus sumas paskoloms gražinti).

Rengiant šią išvadą buvo vadovaujamasi nuostata, kad Savivaldybės administracijos 2022 m. kovo 4 d. raštu Nr. 1-617 pateikti duomenys yra teisingi, objektyvūs ir išsamūs, o pateikti dokumentai atitinka originalus.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą informaciją ir duomenis, Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba konstatuoja, kad Lazdijų rajono savivaldybės taryba turi teisę priimti sprendimą dėl 1 mln. 195 tūkst. Eur ilgalaikės paskolos ėmimo iš kredito įstaigos, pasiūliusios mažiausią kainą, investiciniam projektui „VšĮ Lazdijų sporto centro sporto salės Lazdijuose, Lazdijos g. 5, rekonstravimas“ finansuoti ir ankstesniems skoliniamis įsipareigojimams vykdyti.

Primename, kad Savivaldybės administracija yra atsakinga už Savivaldybės vardu priimtų paskolų naudojimą pagal Savivaldybės tarybos nurodytą paskirtį teisės aktų nustatyta tvarka.

Savivaldybės kontrolierius

Arūnas Markūnas

Ina Lasevičienė, tel.: 8 68774018, el. p. kontrolep@lazdijai.lt

¹³ Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2020-12-22 Nr. XIV-102, 13 str. 3 d.